

ŠIBENSKI LIST

40 - godišnjica KPJ Proslava u toku 1959. godine

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 316 — GOD. VII.

ŠIBENIK, 1. LISTOPADA 1958.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

U ŠIBENSKOJ I KNINSKOJ KOMUNI PRIPREMA SE ZDRAVSTVENO OSIGURANJE POLJOPRIVREDNIKA

Od dalmatinskih kotara jedino u našem i zadarskom nije ni u jednoj komuni dosada provedeno zdravstveno osiguranje poljoprivrednika i zanatlija. Istina, u dvije naše komune, šibenskoj i kninskoj pripreme su već u toku.

U našem kotaru pokušalo se je s akcijom osiguranja zdravstveno neosiguranih osoba još u toku 1954. godine. Međutim, pokušaj nije uspio. Tada nije bilo iskustava iz drugih kotara, a ni akcija nije naišla na pravu podršku na terenu. Kao jedan od razloga navodi se, da opće poljoprivredne zadruge nisu pružile pomoć.

Akcija je u toku

Ove godine ponovo je pokrenuta akcija općeg zdravstvenog osiguranja ljudi van radnog odnosa i njihovih porodica u općini Šibenik a uporedo na tome se nešto radi i u općini Knin. Pripreme u šibenskoj općini već su podmakle. Razrađena je koncepcija i način osiguranja, već su održani zborovi birača po selima na kojima su objašnjavani uslovi i koristi osiguranja i treba da se provede upisivanje zainteresiranih porodica u fond zdravstvenog osiguranja. Ono će se provesti, ako se upiše najmanje 70% neosiguranih osoba, jer bi ispod tog broja fond bio premalen.

Međutim, kako čujemo opet izostaje očekivana pomoć zadruga. Prema

Program uzoran, ali se sporo realizira

programu u fond zdravstvenog osiguranja trebale bi zadruge i Zadruga komora uplaćivati godišnje 600 Din po domaćinstvu, da bi se nešto povećala sredstva fonda i donekle olakšalo korisnicima. Najveći broj zadruga u šibenskoj općini izjasnilo se protiv svog učesništva, jer da nisu u stanju snositi ove troškove. Neke zadruge bila bi opterećene sa pedesetak neke možda najviše sa 100 tisuća dinara godišnje. Očito je, da su zadruge vidjele samo opterećenje, a nisu uočile koristi. Ako bi prihvatile ovaj uslov mnoga domaćinstva sada van zadruga, sigurno bi se učlanila.

Odbornici su za proporcionalno opterećenje

O programu i uslovima osiguranja vodile su se žive diskusije pred nekoliko političkih foruma.

Zanimljiva je bila ona diskusija u Klubu odbornika šibenske općine. Bilo je više primjedaba, ali je najzanimljivija ona, koju su stavili odbornici sa sela. Oni su izrazili mišljenje, da bi se domaćinstva trebala opteretiti proporcionalno u novčanom plaćanju zdravstvenog osiguranja. Stali su na stanovište, da bi domaćinstva trebala plaćati osiguranje po ekonomskoj jačini, a ne paušalno, kako je to predviđao prijedlog.

Predloženo je paušalno plaćanje također diferencijalnim sistemom, ali po broju članova domaćinstva. To znači, da bi svako domaćinstvo uplaćivalo godišnje 5.000 dinara osnovnog uloga, a na svakog člana obitelji u diferencijali: do 4 člana 750 dinara po osobi, do 7 članova 430 dinara po osobi, a preko 7 članova 340 dinara po jednom članu. Svako četveročlano domaćinstvo stajalo bi osiguranje 8000 dinara godišnje, a recimo sa 8 članova stajalo bi 8780 dinara godišnje.

Nakon diskusija konačno je prihvaćen ovakav paušalni način plaćanja jer se stalo na stanovište, da poreske obaveze poljoprivrednika određene po katastru ipak nisu realna podloga, da se proporcionalno optereće domaćinstva kod plaćanja zdravstvenog osiguranja.

Promišljeno i oprezno

Ako se u šibenskoj općini znatno kasni s akcijom zdravstvenog osiguranja, ima i prednosti, jer se koriste iskustva Dubrovnika, Korčule, otoka splitskog kotara i drugih kotara i komunna, gdje je opće osiguranje provedeno i duže vremena već funkcionira. Kod nas se išlo oprezno i promišljeno na pripremanje programa i on sadrži znatne novine u odnosu na uslove osiguranja u onim komunama. Čuli smo, da se je i republički Savjet za narodno zdravlje zainteresirao za šibenske propozicije zdravstvenog osiguranja.

Pitanje je bilo, da li provesti djelomično ili potpuno osiguranje. Na zborovima se pokazalo, da su poljoprivrednici naročito zainteresirani za pravo na bolničko liječenje, koje ih u slučaju duže bolesti članova porodice naročito opterećuje i pogoršava im ekonomski položaj. Zato se u šibenskoj općini kani provesti kompletna zdravstvena zaštita, a to znači pravo na ambulantno i bolničko liječenje, na liječničku i drugu stručnu njegu, djelomično njegu zuba i korištenje lijekova. Dakako, za korištenje bolničkog liječenja i lijekova predviđeno je, da osiguranici plaćaju izvjestan postotak, prema dužini liječenja, odnosno prema cijeni lijeka. Za kraće ležanje u bolnici i manju cijenu lijeka postotak bi bio veći, a za duže trajanje bolničkog liječenja i veću cijenu lijeka korisnici bi plaćali sve to manji postotak. Na taj način želi se izbjeći zloupotreba prava na bolničko liječenje i lijekove.

Sve računice - u prilog dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja

Više nitko ne sumnja da je takvo zdravstveno osiguranje najpravi put u rješavanju zdravstvenih i socijalnih problema sela. Poljoprivrednicima je jasno, da je za njih veoma pedesno. I sve druge računice govore da je i za zajednicu ova platforma osiguranja veoma prihvatljiva. Dosad je u našoj zemlji uvedeno besplatno liječenje za 51 bolest. Samo u

1957. godini NO općine Šibenik uplatilo je preko 12 milijuna dinara za liječenje neosiguranih osoba. U ovoj općini ima 18 posto osoba bez zdravstvenog osiguranja, pa se računa, da bi fond dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja, iznosio blizu 20 milijuna dinara. S obzirom na troškove koje ima komuna za liječenje neosiguranih osoba, smatra se, da nije nikakav riziko od strane NO-a, ako se obaveže, da će podmiriti eventualni deficit, koji bi možda nastao, ako se dohodak fonda u potpunosti ne ostvari ili ako se utroši više od njegovih prihoda.

S obzirom na materijalno stanje fonda ovdje se predviđa, da bi se šibenskoj komuni pridružila, još neka općina, primoštenska ili vodička. Ima i prijedloga za kooperaciju sa susjednim komunama. U tom slučaju bi se susjedna komuna obavezala, da će u fond uplaćivati određeni paušalni iznos.

Kako saznajemo odluka o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju bit će doskoro podnijeta Narodnom odboru općine Šibenik. Vjerojatno će biti i prihvaćena, pa bi se osiguranje moglo provesti već do kraja ove godine. U kninskoj općini još se razrađuje sistem osiguranja, pa će se akcija provesti nešto kasnije. Veoma važno u ovoj stvari je to, da se i u jednoj i u drugoj komuni reorganizira i poboljšava zdravstvena vanbolnička i bolnička služba, otvaraju sektorske zdravstvene stanice i seoske ambulante, kako bi nakon provedene akcije dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja te služba bila na dohvat osiguranika na selu i što bolje im korsitila. (b)

SVE VEĆA AKTIVNOST OMLADINE SELA KONJEVRATE

U čast zadruginih izbora Omladinski aktiv sela Konjevrate, zajedno s pionirima, održao je uspješnu priredbu u prostorijama zadrugine doma. Priredba se sastojala iz nekoliko šala, pjesama i recitacija. Naročito je uspješna točka »Pepejug« koju su s uspjehom izveli pioniri.

Poslije priredbe svečanost je produžena plesom. (N.K.)

Poboljšanje uprave narodnih odbora

Upravo početkom ovog mjeseca izvršene su pune tri godine otako je uveden novi komunalni sistem. Od tada su, na temelju iskustava stečenih u praksi, u okviru tog sistema vršene razne izmjene i nadopune. I to u prvom redu u pogledu stalnog prenošenja nadležnosti s kotarskih na općinske narodne odbore, te u pogledu proširenja nadležnosti pojedinih organa narodnih odbora općina, napose savjeta.

Sada je pak u centru pažnje proučavanje i analiza rada i organizacije upravnih organa narodnih odbora. O tom su u posljednje vrijeme raspravljali odbori i predsjedništvo stalne konferencije gradova, a o istoj se temi priprema i savjetovanje u Saveznom izvršnom vijeću, kome će prisustvovati predsjednici svih narodnih odbora kotara iz zemlje. Savjetovanje će se, kako je predviđeno, održati krajem ovog mjeseca u Beogradu. Pored toga Sekretarijat za zakonodavstvo i organizaciju Saveznog izvršnog vijeća priprema je referat o principima organizacije općinske i kotarske uprave.

Smatra se, naime, da sadašnja

U aprilu 1959. godine navršit će se 40 godina od osnivanja Socijalističke radničke partije (komunista). Njenim osnivanjem radnička klasa Jugoslavije stvorila je svoju jedinstvenu organiziranu rukovodeću snagu, koja je kasnije djelovala kao Komunistička partija Jugoslavije odnosno Savez komunista Jugoslavije. Djelovanje Komunističke partije Jugoslavije kao predvođnika radničke klase i naroda Jugoslavije u toku proteklih 40 godina bilo je presudno za sudbinu jugoslavenskih naroda i pobjedom socijalističke revolucije označilo je novu epohu njihovog razvitka.

Ocijenjujući tako značaj osnivanja organizacije komunista u našoj zemlji Izvršni komitet Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije odlučio je na svojoj sjednici od 23. septembra, da se u toku 1959. godine svečano proslavi 40-godišnjica Komunističke partije Jugoslavije.

Za organiziranje ove proslave formiran je odbor za proslavu, u koji su ušli:

Josip Broz Tito, predsjednik, Osoinik Bogdan, sekretar, Andrejević Đorđe-Kun, Bakarić Vladimir, Babović Spasenija, Berus Anka, Cazi Josip, Čolaković Rodoljub, Davičo Oskar, Doronjski Stevan, Gigoj Strahil, Gošnjak Ivan, Gregorić Pavle, Hođža Fadil, Jovanović Blažo, Karabegović Osman, Kardelj Edvard, Kerošević Đuro, Koliševski Lazar, Kovačević Nikola, Leskošek Franc, Lozo Pavao, Marinko Miha, Maslarić Božidar, Mugoša Dušan, Popivoda Krsto Pucar Đuro, Radosavljević Do-

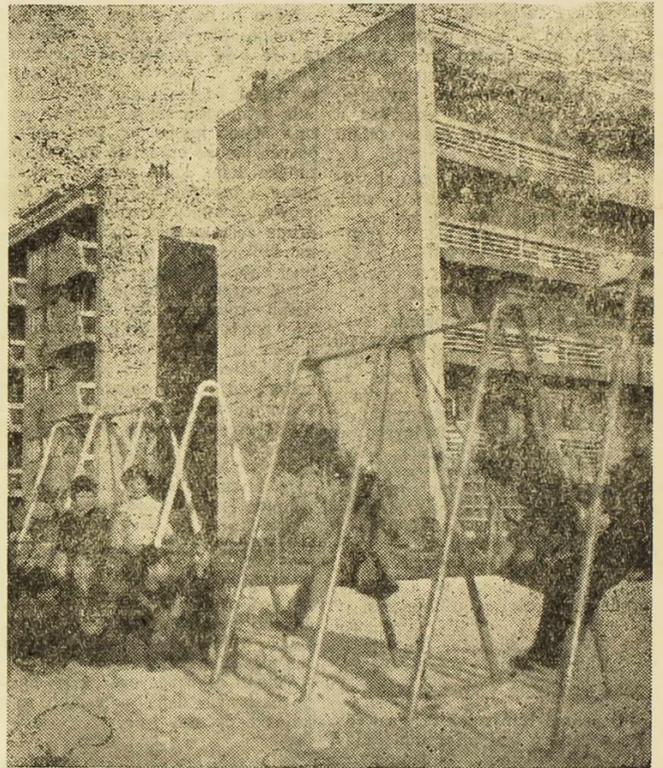
brivoje, Ranković Aleksandar, Regent Ivan, Stambolić Petar, Stefanović Rista, Sotji Pal, Tripalo Mika, Veselinov Jovan, Vlahović Veljko i Vukmanović Svetozar.

Dječji tjedan

Povodom proslave Dječjeg tjedna, koja će se u čitavoj zemlji obaviti od 5. do 12. oktobra, Općinski odbor Društva naša djeca u Kninu održao je sastanak na kome je razmotren način i opseg proslave. U Kninu i na ostalom području općine proslava Dječjeg nedjelje bit će obilježena raznim manifestacijama i vidovima brige za djecu i omladinu. U toku tjedna bit će angažirani zdravstveni, socijalni, prosvjetni radnici, škole i kulturno prosvjetne ustanove i naročito postojeća Društva »Naša djeca«.

Predviđeno je održavanje prigodnih predavanja za učenike i posebno za roditelje, priredaba i akademija, raznih akcija zdravstvene i socijalne zaštite, sportskih takmičenja i izleta, organiziranje kinopredstava za djecu i priredaba u kazalištu lutaka. Osim toga pristupit će se aktiviziranju pionirske organizacije i uređenju dječjih igrališta. U toku tjedna bit će otvorene školske kuhinje, i pokrenuto prikupljanje sredstava u fond za pomaganje akcija u korist djece i omladine.

AM

Uskoro će se birati

NOVI ŠKOLSKI ODBORI

Pošto je dvogodišnji mandat školskih odbora istekao ove će se jeseni održati izbori za nove školske odbore. Komsja za društveno upravljanje Glavnog odbora socijalističkog saveza Hrvatske preporuča, da se to obavi najkasnije do kraja listopada. Zato bi i s pripremama za izbore trebalo započeti odmah. Prije svega članovi sadašnjih odbora trebali bi da zborovima birača podnesu što iscrpniji izvještaj o svom dvogodišnjem radu. To bi, bez sumnje, bilo veoma korisno za rad novoizabranih školskih odbora. To više što su upravo u posljednje dvije godine postignuti veoma krupni rezultati u društvenom upravljanju školama. Naime, sada u Hrvatskoj djeluje 3.691 školski odbor u kojima radi 31 hiljadu 746 građana. Pored toga velik je broj građana, stručnjaka, ili predstavnika pojedinih ustanova i poduzeća uključen u rad posebnih komisija školskih odbora.

Školski su se odbori, i to gotovo svi, aktivno bavili rješavanjima materijalnih problema škola, što je naročito značajno za manje seoske škole, koje često u tom pogledu oskudijevaju. U mnogim općinama, naročito na području kotara Makarska, Požege, Koprivnica i Karlovac, školski su odbori organizirali akcije za izgradnju ili dogradnju škola. Vrijednost dobrovoljnih radova na izgradnji školskih objekata premašuje desetak milijuna dinara. Na inicijativu školskih odbora mnoge su škole i školske radionice opskrbljene suvremenom opremom, a učenici knjigama i priborom. I to često posve besplatno, kao što je slučaj na području nekih općina u kotarima Kutina, Osijek, Bjelovar i Slavonski Brod.

No, još se većim uspjehom školskih odbora smatra njihova sve veća i sistematskija briga o unapređenju nastavnog i odgojnog rada, organizaciji kulturnog i zabavnog života, te njihovom nastojanju da se poboljšaju zdravstvene i socijalne prilike učenika. Napose su školski odbori u stručnim školama uspješno radili na poboljšanju odnosa između učenika i njihovih poslodavaca, te na uspost-

avljanju što uže veze između tih škola, privrednih poduzeća i njihovih organa samouprave.

Međutim, u radu školskih odbora još uvijek ima i stanovitih slabosti. Tako, na primjer, članovi školskih odbora veoma rijetko zborovima birača polažu račun o svome radu, a ponekad svoje zakonske nadležnosti prepuštaju upravnim organima. Upravni pak organi to koriste i često mimoilaze škole odbore prilikom rješavanja i krupnih pitanja iz oblasti prosvjete, razmjesta kadrova i slično. Neke su pak narodni odbori centralizirali školske budžete tako da su škole primorane da se za svaku i najsitniju nabavku obraćaju narodnom odboru umjesto školskom odboru, koji po zakonu samostalno raspolaze školskim budžetom.

Zapažene su i krajnosti u pogledu sastava školskih odbora. Dok su u nekim mjestima u odbore birali samo najistaknutije ali i najzauzetije društvene radnike, u drugim su mjestima birali građane koji nisu pokazivali interesa za tu vrst društvene aktivnosti. U Dubrovniku su, na primjer, u neke školske odbore birali narodne poslanike i sekretare komiteta Saveza komunista, koji su i tako suviše opterećeni raznim funkcijama. Pored toga u nekim školama, na primjer u kotaru Daruvar, školski odbori uopće ne postoje.

Obzirom na sve to prilikom novih izbora valjalo bi voditi računa naročito o nekoliko momenta. Prije svega o njihovom sastavu. To naročito s obzirom na činjenicu da aktivnost školskih odbora i kvalitet njihova članstva dobiva na značenju zbog primjene novih koncepcija u školskoj nastavi. Osim toga prema novom zakonu u školstvu iz redova školskih odbora biraju se i članovi općinskih i kotarskih, pa i republičkog savjeta za prosvjetu odnosno školstvo što također ukazuje na potrebu poboljšanja njihova sastava. Smatra se također da bi u nove školske odbore trebalo birati veći broj radnika i žena, kao i učenika, kojih je do sada u školskim odborima bilo premalo.

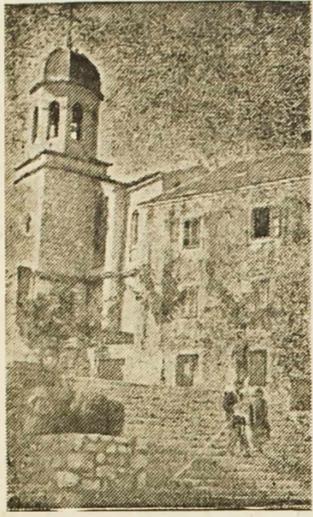
F.S.

F. Svetić

Novosti iz naših općina

Sjednica Zadružnog savjeta OPZ Ervenik

Velik interes za sijanje talijanske sorte pšenice

Ovih dana je održana sjednica novoizabranog Zadružnog savjeta OPZ Ervenik. Sjednici je, pored 29 članova Savjeta, prisustvovao tajnik kotarskog Zadružnog saveza Šibenik Drago Jelušić.

Na sjednici su izneseni rezultati glasanja za Zadružni savjet. Konstatirano je, da je glasalo oko 65 posto zadrugara. Nakon toga je bilo riječi o problemima, koji tište zadrugare. Konstatirano je, da je zadruga najveće uspjehe postigla u trgovini. U Erveniku se svakog četvrtka održava stočni pazar na koji dogone svoju stoku mještani Ervenika i susjednih sela. Valja priznati da su obje prodavališne zadruge i tekstilna i prehrambena, snabdjevene s mnogo raznovrsne robe. Na sjednici je izneseno da ugostiteljska radnja ove zadruge nije baš najrentabilnija. Ona nekako u zadnje vrijeme nema mnogo dobiti uslijed toga, što se stalno mijenjaju cijene vina i dr.

Od stočarstva zadruga nema nikakve koristi. Ona ima oko 100 ovaca, ali one ne pokrивaju troškove. Rukovodnici tvrde, da su se na sve načine borili da bi se držanje ovaca isplatilo, ali u tome nisu uspješni. Predviđa se da bi bilo bolje ovce uopće ne držati, a baviti se onim granama djelatnosti, od kojih bi se imalo više koristiti. U glavnom, otkupom poljoprivrednih proizvoda naročito vune, badema, oraha, kupina, puževa i t.d. Zadruga je lanjske godine imala velike koristi.

Na sjednici je govorio tajnik kotarskog Zadružnog saveza koji je zadrugarima ukazao na neke nedostatke, koje je zadruga imala u dosadašnjem djelovanju. Nadalje im je predložio, i ukazao na kakve bi se grane djelatnosti zadruga trebala orijentirati.

Na ovoj sjednici je donesena odluka, da se pozove jedan inženjer iz Stočarskog saveza Knin, koji bi jednog dana došao u Ervenik i održao predavanje o merinizacioni ovaca, korištenju umjetnog gnojiva i t.d. Izgleda, da će ove godine zadrugar prijetiti više pažnje merinizacioni ovaca, jer su se dosad pokazali dobri rezultati. Zadrugar se mnogo interesiraju za sijanje talijanske pšenice i prijavljuju se upravi zadruga za nabavku sjemena. Jedan zadrugar je prošle godine pokušao sijati ovu pšenicu. On kaže da je pšenica dobro uspjela, iako je ove godine vladala suša.

lje ovce uopće ne držati, a baviti se onim granama djelatnosti, od kojih bi se imalo više koristiti. U glavnom, otkupom poljoprivrednih proizvoda naročito vune, badema, oraha, kupina, puževa i t.d. Zadruga je lanjske godine imala velike koristi.

Na sjednici je govorio tajnik kotarskog Zadružnog saveza koji je zadrugarima ukazao na neke nedostatke, koje je zadruga imala u dosadašnjem djelovanju. Nadalje im je predložio, i ukazao na kakve bi se grane djelatnosti zadruga trebala orijentirati.

Na ovoj sjednici je donesena odluka, da se pozove jedan inženjer iz Stočarskog saveza Knin, koji bi jednog dana došao u Ervenik i održao predavanje o merinizacioni ovaca, korištenju umjetnog gnojiva i t.d. Izgleda, da će ove godine zadrugar prijetiti više pažnje merinizacioni ovaca, jer su se dosad pokazali dobri rezultati. Zadrugar se mnogo interesiraju za sijanje talijanske pšenice i prijavljuju se upravi zadruga za nabavku sjemena. Jedan zadrugar je prošle godine pokušao sijati ovu pšenicu. On kaže da je pšenica dobro uspjela, iako je ove godine vladala suša.

Neiscrpno bogatstvo područja sela Strmice

Prlje mnogo decenija, poznati i straživač i sakupljač hrvatskih starina Lujo Marun počeo je arheološka ispitivanja i na području Strmice. Ovo prastaro selo na krajnjem sjeveru šibenskog kotara, a ujedno i Dalmacije, kroz mnoga prošla stoljeća nalazile se na graničnoj liniji, koja je dijelila našu domovinu na dijelove. Kao dokaz iz tog vremena i danas se uzdižu ruševine stare tvrđave, koja je služila za razmjenu dobara među trgovcima. Zanimljivo je da stara kula i danas obilježava granicu Hrvatske, Bosne i Hercegovine. Sve je to ponukalo starog Maruna da u ovom graničnom selu pokuša pronaći nešto zanimljivo, što bi nas podsjetilo na te dane. Kopajući na pojedinim predjelima Strmice, Marun je naišao na naslage ugljena. Naslage ugljena bile su dosta velike pa se za njih zainteresirao Tomić, poznati kninski trgovac. Tomić je došao u Strmicu i počeo s eksploatacijom ugljena. Ugljen nije bio naročito kvalitetan, a ubrzo se utvrdilo da su i njegove rezerve veoma male. Kopajući ugljen Tomić je naišao na ogromne naslage prvoklasne gline i ubrzo eksploatacija ugljena postala je drugorzredna. Prednost je dobila glina. Brzo je potvrđen kvalitet gline i Tomić 1922. godine podiže u Strmici ciglanu. Od toga dana ova crvena zemlja, postala je glavni izvor prihoda do tada nezaposlenim Strmičanima. U početku je ta ciglana bila veoma primitivna i sav posao obavljao se ručno, a o mehanizaciji tu nije bilo riječi. I pored toga ovaj kninski trgovac imao je dobru zaradu. Tako je to bilo do Drugog svjetskog rata, a onda je ciglana bila zapaljena i mnoge stvari razrušene. Poslije oslobođenja ciglana u Strmici bila je nacionalizirana. Odmah se prišlo njezinoj obnovi i temeljitoj rekonstrukciji. Na mnogim mjestima ljude su zamijenili strojevi, a već 1947. eksploatacija prvoklasne strmičke gline bila je nastavljena. U novoj mnogo većoj cigli, velik broj Strmičana našao je zaposlenje, a već 1948. godine ciglana »Stev Opačić« u Strmici isporučila je nam građevinarstvu 2 milijuna i 380.000 komada cigle i crijeva. U tada porušenoj domovini, bili su ti proizvodi neophodno potrebni. Iz godine u godinu, građevinsko tržište tražilo je sve veće količine cigle i crijeva, a radni kolektiv strmičke ciglane vodio je bitku za povećanje proizvodnje i otklanjanje uskih grla. Strijelica na grafikonu koji je pokazivao povećanje proizvodnje u Strmičkoj ciglani, postepeno se dizala. Sveke godine, ovaj radni kolektiv povećavao je kapacitet svoje tvornice i već 1951. godine proizvodnja je porasla na 3 milijuna i 550.000 komada. U posljednjih šest godina, boljom organizacijom rada, mehanizacijom pojedinih radnih mjesta i otklanjanjem uskih grla, radni kolektiv ciglane »Stev Opačić« povećao je broj cigla i crijeva do dal-

njih milijun i 600.000 komada, tako da je proizvodnja 31. prosinca 1957. godine iznosila 5 milijuna i 150.000 komada cigle i crijeva.

Usporedo sa povećanjem kapaciteta, rastao je i kvalitet proizvoda. U prvim godinama svog postojanja cigla iz strmičke ciglane nije bila na najboljem glasu. Mnogi su je i izbjegavali, mada nisu zato imali razloga. Sada je situacija u tom pogledu mnogo drukčija. Proizvod iz Strmice osvojili su naša građevinska tržišta, a potražnja je dosegla toliku mjeru, da i mnogo veća proizvodnja ne bi mogla podmiriti potražnju.

Da bi povećao kapacitet tvornice, radni kolektiv je počeo proširivati sušni prostor i mehanizirati pojedina radna mjesta. Još 1957. godine otpočela je izgradnja nove supe za sušenje cigle i rekonstrukcija starih. Nedavno je iz tvornice »Dalić« iz Daruvara stiglo 90 šir aparata za automatsko loženje kružnih peći. Iako su ovi aparati u upotrebi svega nekoliko dana, njihova se prednost već dosta uočava. Radnici su riješeni mukotrpnog posla kod loženja peći, a aparati štede i ugljen za 25 posto. Osim toga prednost ovih aparata je i u tome, što ugljen jednoličnije sagorijeva i nema plinova koji su veoma štetno djelovali na zdravlje radnika. Došlo je i do povećanja dnevne proizvodnje za 50 posto. Dok se dosad u strmičkoj ciglani dnevno proizvodilo 20 hiljada komada cigle i crijeva, poslije upotrebe aparata taj se broj popeo na 30.000. Za nabavku aparata utrošeno je 2.800.000 dinara, a u upravi ciglane vjeruju da će im se ta svota vrlo brzo amortizirati. Ove godine planirana proizvodnja iznosi 5.300.000 komada cigle i crijeva. Prve kiše i nepovoljni uvjeti za rad ugrozile su taj plan. Poslije upotrebe aparata za loženje kružne peći, nema nikakvog straha da se planirana proizvodnja ne će izvršiti, čak se predviđa i premašenje plana za 100 hiljada komada. Boljom organizacijom rada i proširenjem sušnog prostora ciglana u Strmici povećat će proizvodnju na 6 milijuna komada, a to je njezin krajnji domot.

ISTRAŽIVANJE NOVIH REZERV

Svake godine starih zaliha gline sve je manje i zato je ove godine ciglana u Strmici vršila ispitivanje novih terena. Ispitivanje je vršila ekipa boksitnih rudnika iz Drniša. Novootkrivene rezerve prvoklasne gline daju garanciju da će ova ciglana još punih 50 godina moći proizvoditi punim kapacitetom. Pronađene su i nove naslage odlične gline, pa se predviđa i izgradnja nove ciglane, čiji bi kapacitet iznosio 10 milijuna komada. Ako dođe do realizacije ovog plana, onda će strmička ciglana uskoro isporučiti građevinskom tržištu 16 milijuna komada cigle i crijeva.

Vid Zelembaba

Savjeti poljoprivrednicima

Bisulfitiranje masta

Berba grožđa je u punom jeku. pa je korisno da se vinogradari upoznajuju sa nekim mjerama, koje osiguravaju da se dobije zdravo i kvalitetno vino. Dobar kvalitet grožđa nije odlučujući faktor, koji nam garantira, da ćemo dobiti kvalitetno vino, već, način, na koji se provodi prerada grožđa odnosno vrenje masta. Vrenje masta je biološko - kemijski proces, koji se ne smije prepustiti slučaju, jer tada postoje svi uvjeti da se dobije bolesno vino.

5. Ukus i miris vina je mnogo prijatniji i bolji.
6. Dobiše se bistrije vino.

KOJE KOLIČINE BISULFITA TREBA DODATI MASTU?

Ako je za vrijeme berbe hladno i temperatura masta ne prelazi 15 stupanj, tada se na svaki hl daje 15 grama bisulfitu. Ako je temperatura masta 16-20 stupanj, uzima se 20 grama bisulfitu. Kada se temperatura masta popne do 25 stupanj, dodaje se 30 grama bisulfitu, a preko 26 stupanj 35-40 grama.

Bisulfit prije upotrebe treba usitniti i otopiti u drvenom sudu u koji se stavi nekoliko litara masta ili tople vode. Otopina bisulfitu dodaje se mastu prije nego započne vrenje. Ako se uzima veća količina bisulfitu, onda je bolje jedan dio otopenosti staviti u mast odmah nakon tještenja grožđa, a drugi kad se vrenje uputi.

Ako je grožđe oštećeno od kulture, peronospora, luđa, crva ili je nagnijilo onda se mast bisulfitira sa 35-40 grama. Nakon 2-3 dana kad se izbistri, odstrani se sa taloga i vrenje uputi sa zdravim mlastom u vrenju.

Pored bisulfitu u mast je gotovo redovito potrebno dodati 10-15 dkg vinske kiseline po hl. Na taj način vino dobije staljniju boju, bolji ukus i postaje otpornije od raznih bolesti i mana. (T)

Pretnosti sumporavanja masta su slijedeće:
1. Dobiše se vino koje sadrži 0,2 do 0,3 stupnja alkohola više od nesumporanog vina.
2. Vino postaje bogatije na viskoznoj kiselini, sa kojom inače oskuđijevamo naša vina.
3. Bisulfit sprječava da se ra je ocena kiseline, tj. da ne postane kvasno.
4. Vino postaje punije, jer sadrži više ekstrakta, a boja crnog vina postaje intenzivnija.

Za predsjednika Zadružnog savjeta jednoglasno je izabran Jovo Romić.

Na kraju je izabran upravni odbor zadruga u koji su ušli Bogdan Matijević, poslovni upravitelj zadruga Nikola Popović, Obrad Romančić, Božo Subotić i Mile Kovačević. (S)

ERVENIČANI ČISTE BUNARE

Jednog sam dana uzeo bilježnicu i pošao od komšiluka do komšiluka u Erveniku, s namjerom da opišem kako mještani čiste svoje bunare. Na neke bunare i lokve sam naišao, koji su već bili očišćeni. U nekim ima još malo vode i mještani govore, da će bunare odmah očistiti, čim u njima nestane vode. Šekuljice su očistili svoj bunar Kabanječu.

I zaista, treba nešto reći o njima. Njih oko 20 je toga dana u danrički radilo na čišćenju i uređenju svog bunara. Omladina omladinke, žene i djeca su uzburbanost radili i izbacivali blato iz bunara. Nitko nije zaostajao. Motike, lopate, škafovi nisu imali mira u vrijednim rukama ovih seljaka.

Otišao sam, a oni su ostali i dalje da rade. Naišao sam i na Romića bunare. Jedan je već očišćen, dok u drugom ima još nešto vode.

To je zaista pohvalan primjer Erveničana. Njihovim primjerom bi trebali počti i mještani okolnih sela. (S)

UREĐENE ŠKOLSKE PROSTORIJE

Pošto u Erveniku još nije izgrađena nova osmogodišnja škola, nastava, se održava u prostorijama Zadružnog doma (2 učionice) i u dvjema učionicama u jednoj zgradi koja je sagrađena za vrijeme rata. Ove prostorije su prošlih dana okrećene i uređene, tako da se sada u njima može održavati nastava.

Već odavno se govori o izgradnji osmogodišnje škole u Erveniku, ali nikad da se otpočne s izgradnjom (S)

UMRLA NAKON POBAČAJA

U Modrinom selu kod Ervenika dogodio se tragičan slučaj u obitelji Stojana Kresovića. Njegova žena Jeka, majka sedmero djece, preminula je dva dana nakon pobačaja koji je izvršila seljanka Janja Paslač. O tome su odmah obaviješteni organi Sekretarijata za unutrašnje poslove kotara koji su povelili istragu. Janja Paslač nalazi se u pritvoru. (B)

POŽAR U KOČEVIČU

U srijedu 17. o. m. izgorjela je kuća Petra Matijevića iz Kočeviča. Toga dana je Petrova žena sa dječkom otišla u polje. Oko 11 sati je planula Petrova kuća. Susjedni su vidjeli požar, tek kad je on zahvatio čitavu kuću. Odmah su pošli da požar lokaliziraju, ali nisu uspjeli. Kuća je sasvim izgorjela. Odmah su javili stanicu Narodne milicije. Došla je i komisija, koja je procijenila štetu, koja iznosi oko 230.000 dinara. (Š)

ZAŠTITIMO ŠUME

Na području Ervenika i okolnih sela poljoprivrednici sami prave štete u društvenim šumama. Znamo da lugari i ostalo osoblje Šumarice ne mogu sami da sačuvaju šume, ako ih ne će čuvati seljaci. Znamo da nam šume donose velike koristi, pa uništavanjem šuma štetimo sebi i zajednici.

Najviše se šteta uništava sada, kada se siječe list i priprema za zimnicu stoci. Poznato nam je da stočari trebaju da pribave svojego stoci hranu za zimu, jer je ove godine slabo urodilo sijeno, ali ipak treba paziti da se što manje nanese štete šumi. (Š)

VRŠIT ĆE SE UMJETNO OSJEMENJIVANJE OVACA

I ove će se godine na području Bukovice vršiti umjetno osjemenjivanje ovaca. Već se vrše pripreme i određuju punktovi gdje će se vršiti umjetno osjemenjivanje. Izgleda da će se ove godine stočari bolje odazvati toj akciji, nego ranijih godina. (Š)

Kninska kronika VIDAN NAPREDAK

Jesen je tu, a seljaci pojedinih kninskih sela, kao da se takmiče tko će više spremati za zimnicu. Zimnica, . . . pa to je riječ koja se dosad veoma malo ili nikako čula u mnogim selima kninske općine. Kiseli kupus je bio jedino povrće što se spremalo za hladne zimske dane, kada zelenog povrća nema u baščama i vrtovima. Zagrović, Golubić, Strmica i mnoga druga sela, kninske općine u kojima obilato rodi svakojako voće, nisu znali za voćne sokove i njihovu ogromnu ulogu u prehrani našeg organizma. Oni su voće jeftino prodavali na kninskoj tržnici, a zimu su uzdišali za njim.

Ali, tako je to bilo prije u ovim selima gdje voće obilato rodi. Kao i mnoge stvari i to se može pripisati prošlosti, a na adresu slabe ekonomske prosvijetlosti.

Da vidimo što sada rade seljaci ovih kninskih sela? Da li im je zimnica i sada nepoznata? «Koliko si ti skuhalo pekmeza od šljivca», pitala je Sisa svoju susedu Đurđiju?

«Nešto malenkosti, oko 20 litara», odgovorila stara Đurđija, žureći se u bašču da donese još paprika jer velika staklenka od 8 litara još nije bila puna.

Takvih se razgovora može mnogo čuti ovih dana u većini sela kninske općine.

SASTANCI SINDIKALNIH GRUPA

Ovih dana održani su sastanci sindikalnih grupa prosvjetnih radnika kao priprema za predstojeću godišnju skupštinu Društva učitelja, nastavnika i profesora općine Knin, koja je zakazana za 8. listopada ove godine.

Na sastancima sindikalnih grupa u Kosovu, Golubiću, Kninu, Padanima i Plavnu, govorilo se o dosadašnjem radu, a izvršeni su izbori rukovodilaca grupa za naredni period.

Pored ovoga, glavna tema na sastancima svih grupa bila je o narednim zadacima prosvjetnih radnika u vezi s prelaskom na novi nastavni program i borbi za suvremenu školu u skladu s nedavno usvojenim Općim zakonom o školstvu. (M)

SUSRET SA STRANCEM

Susret je imao oblik saobraćajne nesreće, ali ona ovdje nije važna. Mijo Popović, direktor poljoprivrednog dobra »Glavica« iz Knina vozio je kamion, prema propisu — desnom stranom. Stranac u osobnom automobilu ga je htio preteći, ali je udario u zadnji dio Popovićevih kola. On je bio krivac sudara.

Automobil su stali. Stranac je izišao, izderao se na Popovića, uzeo registarski broj njegovih kola, fotografirao kamion, pa nije, za štetu tražio naknadu od 25.000 dinara i — nestao.

Popović je cijelo vrijeme stajao oborene glave i nije se sjetio niti da zapamti broj strančevih kola. Z

BUNARI PRESUŠUJU

Na području Mokrog Polja, Rađućica, Očestova i Padana bunari i cisterne presušuju, pa su mještani ovih sela prisiljeni da idu na veće udaljenosti, da traže vodu. Mokropoljci se većinom snabdjevaju vodom sa vrela Bare, koje se nalazi na sredini polja. Samo ljudi koji imaju svoje vlastite cisterne, i to oveće ne moraju tražiti vodu. (Š)

VOĐENICE NA RADU

Vodeničice, kojih ima pet u Mokrom Polju na rijeci Zrmanji, već nekoliko dana uopće ne rade, uslijed toga što je i ovdje Zrmanja presušila.

Mještani Mokrog Polja i ostalih sela, koji su mljeli žito u ovim vodeničicama, sada su prisiljeni da idu u Krupu, Palanku i Radučić. S

SLABA BERBA GROŽĐA U PRIMOSTENU

I ove godine je slaba berba grožđa. Uzrok ovoj slabijoj berbi je nedostatak kiše. Ona nije pala od 21. lipnja. Također je propalo sve voće i povrće. Računa se da će ovogodišnji urod grožđa biti za 50 posto manji od prošlogodišnjeg. (JP)

DRNIŠ

NEISKORIŠTENE MOGUĆNOSTI

U Tepljuhu, Biočiću i Gradcu postoje zadružni i kulturni domovi. Međutim, umjesto da bude žarište novog kulturnog i boljeg rada na selu, oni su potpuno zatvoreni.

U Tepljuhu je zamro svaki kulturni i sportski život, iako znamo da je tamo radila omladinska dramska sekcija i nogometni klub. Danas omladina odlazi u Šiverci na zabave i priredbe.

U Biočiću su na domu polupuna stakla, sve je u neredu, biblioteka se ne koristi, štampa neredovito dolazi i t. d. Dom je lani bio žarište rada, jer je dramska sekcija davala u mjestu priredbe i gostovala po okolnim mjestima, a ove godine sve je prestalo.

A, Gradac — to je poglavlje za sebe. Tu nije građen dom izgleda ništa, nego za prodavalište, kavanu i stanicu Narodne milicije. Sala za priredbe, to je skladište, a ispred njega se vide često pijani mladići.

Pitamo se, što tamo rade zborovi birača, NO, SK, SSRN i ostali odgovorni društveni organi. (SG)

ŠVERC DUHANOM

Prema saveznim propisima, svaki struk duhana koji se zasadi treba prijaviti. Organi Narodne milicije su Kotarskom sudu za prekršaje podnijeli 16 prijava protiv seljaka, koji sadenje duhana nisu prijavili »Poduzetu za preradu duhana« u Drnišu. Šest prijava se odnosi na seljake Biskupije, četiri na Piramatovce i po tri na Kistanje i Stankovce. Prekršitelji su kažnjeni sa 500 do 3 hiljade dinara.

Ovakav »ilegalni duhan« se, osim za ličnu upotrebu, uglavnom prodaje švercerima u Zagrebu. Z

TREBA USTRAJATI

U selima Kanjani, Otavice i Ružič počeli su lani pripremni radovi na elektrifikaciji. Omladina se vrlo rado odazvala i sakupljeni su prvi priloz. I seljenci su dali pomoć. A radovi su prestali. U Kanjanima je izgrađena trafostanica, u Otavicama i Ružiču započeta, omladina čeka na nove zadatke, ali njih nema. Zbor birača ovih sela i seljaci trebaju saznati za već poznatu: za izgradnju boljeg života treba ustajati — a to je osnovno što njima nedostaje. (SG)

PRIMOŠTEN

DVA KONCERTA PRIMOSTENSKE GLAZBE

Nakon 20 godina primoštenska glazba izvela je dva koncerta u kratko vrijeme. Prvi koncert je izveden pod vodstvom jednog vojnog kapelnika. Ovaj koncert koji je on sam komponirao, sastojao se od dalmatinskih pjesama.

Drugi koncert izvela je na 21. IX, 1958. pod vodstvom Mirka Matošina. Ovaj koncert sastojao se iz ovih komada: »Svečanost na moru«, »Šum cvijetca« valcer, »Naš valcer«. (JP)

SLABA BERBA GROŽĐA U PRIMOSTENU

I ove godine je slaba berba grožđa. Uzrok ovoj slabijoj berbi je nedostatak kiše. Ona nije pala od 21. lipnja. Također je propalo sve voće i povrće. Računa se da će ovogodišnji urod grožđa biti za 50 posto manji od prošlogodišnjeg. (JP)

RAD LITERARNE SEKCIJE

Ove godine literarna sekcija doživjet će svoj preporod i punu afirmaciju. Ona će se sastajati svake sedmice na redovne sastanke, na kojima će raspravljati o svim mogućim problemima s područja književnosti, književne historije i kritike.

Casopis »Rad« redovito će izlaziti i ove školske godine, a najbolje radove štampat će u zajednički zbornik.

ODAZIV TURNIRU

Na Jadranski turnir učiteljskih škola u Šibeniku odazvale su se već sve škole i to: Split, Dubrovnik, Zadar i Rijeka.

BRIGADIRI IZNAŠAJU UTISKE

Brigadiri učiteljske škole su za učenicima ove škole iznijeli o obliku predavanja svoje utiske s Autoputa »Bratstvo - jedinstvo«.

PRIJEM NOVIH ČLANOVA

Organizacija SK pri Učiteljskoj školi diskutirala je o prijemu novih članova u redove SK.

BRIGA ZA ZDRAVLJE ĐAKA

Sanitarni inspektorat NO-a općine ovih dana će u svim školama na svom području provesti anketu o higijensko-sanitarnom stanju.

RASKOPANA ULICA

Prošla su dva tjedna od kada je raskopana ulica, koja se nalazi između dviju trokatnica i sedmero-katnice na jednom od najprometnijih dijelova ulice Borisa Kidriča na Baldekinu.

KNJIŽEVNIK ZLATKO TOMIČIĆ POSJETIO GIMNAZIJU

U prošlu subotu i ponedjeljak boravio je u Šibeniku svremeni hrvatski pjesnik i kritičar Zlatko Tomičić, koji je razgovarao o svom književnom radu sa đacima viših razreda Učiteljske škole i gimnazije.

Nakon iznesenog predavanja pjesnik je odgovarao na mnogobrojna pitanja iz oblasti književnosti koja su mu đaci postavljali.

ŠIBENIK kroz Tjedan

NARODNO KAZALIŠTE

Četvrtak, 2. X. — ZLATNI PIJESAK — Žika Gavrilović — premijera. Subota, 4. X. — ZLATNI PIJESAK — repriza. Nedjelja, 5. X. — KULA BABILONSKA — D. Roksandić. Početak predstave u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

ESLA: premijera francuskog filma u cinemascopeu — GORKA POBJEDA — Dodatak: Filmske novosti br. 38. (do 5. X.). Gostovanje Jugoslavenske kinoteke — PLAVI ANDEO — Dodatak: Filmske novosti br. 39. (6-7. X.).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 4. X. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva. Od 5-8. X. — I. narodna — Ulica Božidara Betranovića.

MATICNI URED

RODENI Dinka, kći Ante i Antice Jurin; Jiana, kći Jerka i Vesele Skorici;

GRADSKA KRONIKA

Pripreme za zimnicu

U ponedjeljak je na inicijativu Komisija za snabdjevanje, koja djeluje pri Trgovinskoj komori, održan sastanak sa predstavnicima sindikalnih podružnica šibenskih privrednih organizacija na kome se raspravljalo o pripremanju za osiguranje zimnice.

met«. Maksimalne cijene pojedinih artikla kretat će se ovako: krumpir 14 dinara kilogram, mješani pasulj 42, jednobojni pasulj 54, kok 62-65, zeleni kupus 26, crvena kapula 45, jabuke 30, suhomesnata roba 160-400, drvo klase C 1400-1700, klase B 2000-2200 dinara kvadratni metar.

Film

Što ćemo gledati do kraja ove godine

Domaći film samo jedan i to naš prvi film u cinemascope tehnici »Miss Ston«.

Američki filmovi: »Na okuci rijeke« — western s Jamesom Stewart, Arthurom Kennedy i Rockom Hudson.

Francuski filmovi: »Gorka pobjeda« — cinemascope s epizodom iz rata u Africi s Kurt Jurgensom i Richardom Burtonom.

Talijanski filmovi: »Simfonija ljubavi« — film iz života Franza Schuberta.

»Umberto D« — slavni de Sica film o životu jednog penzioneta, proglašen svojevremeno u SAD najboljim filmom godine.

»Branim svoju ljubav« — ljubavni film s Martinom Carol i Vitoriom Gasmanom.

VJENČANI Peša Nikola, strojobravar — Dražić Andrijana, učiteljica; Lasić Ivo, tokar — Čala Olga, službenik; Matačić Gojko, automehaničar — Krnčević Ana, službenik; Livaković Žilko, mehaničar — Blaće Zorka, krojačica; Mrša Krste, službenik — Štrkalj Marija, službenik i Kusanović Veseljko, službenik — Martinić Marija, domaćica.

UMRLI Jelić Mara rod. Morović, stara 51 god. i Bergam Dragutin Krste, star 5 god.

Tjedan »Zorine« knjige

U razdoblju od 1. do 11. listopada ove godine u Šibeniku će biti organiziran »Tjedan knjige« koju će provesti Izdavačko poduzeće »Zora« iz Zagreba.

Snižene su cijene ovim kompletima: Prvi komplet — Gundulić: Osman, Turčić — Leskovar — Dražević: Djela, Car Emin: Djela I., Car Emin: Djela II., Nemčić — Bogović: Djela, Demeter — Mažuranić: Djela, Kačić: Razgovor ugodni naroda slovinskog.

»Krov« — također veliki film V. de Sicce.

»Naplusko zlato« — još jedan film De Sicce i to omnibus u kojem osim de Sicce igraju poznati glumci Sofija Loren, Silvana Mangano, Toto, Eduardo de Filippo i Paolo Stoppa.

»Lete ždralovi« — film proglašen najboljim na ovogodišnjem festivalu u Cannesu.

»Kratki susret« — reedicija jednog od najboljih filmova svih vremena režisera Davida Leana.

»P. avokosa zavodnica« — visticion s Dianom Dors.

»Veliki poziv« — muzički film. Engleski filmovi: »Španski vrtlar« — visticion prema noveli Cronina.

»Kratki susret« — reedicija jednog od najboljih filmova svih vremena režisera Davida Leana.

»P. avokosa zavodnica« — visticion s Dianom Dors.

»Kratki susret« — reedicija jednog od najboljih filmova svih vremena režisera Davida Leana.

»P. avokosa zavodnica« — visticion s Dianom Dors.

»Kratki susret« — reedicija jednog od najboljih filmova svih vremena režisera Davida Leana.

»P. avokosa zavodnica« — visticion s Dianom Dors.

»Kratki susret« — reedicija jednog od najboljih filmova svih vremena režisera Davida Leana.

Ponovo o napisu „Krenimo dalje“

U odgovoru na moj članak »Krenimo dalje«, uprava poduzeća »Krka«, umjesto da građanstvu obeća savjesnu reviziju svoga cjenika i uštedi svakog truda nadležnim faktorima oko provjeravanja njezinih kalkulacija, uporno brani svoj cjenik, — prebacuje mi nepoznavanje materije, — i imputira mi neke tvrdnje koje ja u svome članku uopće nisam iznio.

Nisam nikako u svom članku izrazio zahtjev građanstva da cijene u »Krki« budu izjednačene sa cijenama u ostalim gostionicama i krcinama, — kako se u »odgovoru« pogrešno tvrdi, — već sam samo ukazao na zarazan utjecaj stalnog povisivanja cjenika u hotelu »Krka« na ostale ugostiteljske radnje u gradu.

Što se tiče pak cijena u hotelu »Krka« i tvrdnje njegove uprave, da su te cijene bile diktirane stanjem na tržištu i privrednim propisima, i da te cijene zaostaju za cijenama sličnih ugostiteljskih radnja u drugim mjestima, — izjaviti ću otvoreno, da je ta tvrdnja izmišljena.

Što se tiče pak cijena u hotelu »Krka« i tvrdnje njegove uprave, da su te cijene bile diktirane stanjem na tržištu i privrednim propisima, i da te cijene zaostaju za cijenama sličnih ugostiteljskih radnja u drugim mjestima, — izjaviti ću otvoreno, da je ta tvrdnja izmišljena.

Što se tiče pak cijena u hotelu »Krka« i tvrdnje njegove uprave, da su te cijene bile diktirane stanjem na tržištu i privrednim propisima, i da te cijene zaostaju za cijenama sličnih ugostiteljskih radnja u drugim mjestima, — izjaviti ću otvoreno, da je ta tvrdnja izmišljena.

Jadranski turnir učiteljskih škola

Komitet NO Učiteljske škole na svome prvom sastanku u ovoj školskoj godini je odlučio, da početkom studenoga organizira Jadranski sportski turnir učiteljskih škola i to u nogometu, odbojki, rukometu, košarci, šahu i atletskim disciplinama.

IZ NARODNE TEHNIKE

U Splitu, Dubrovniku, Hvaru i t.d. postoje klubovi »Foto-amatera«. Oni rade sa velikim uspjehom, kao što se vidjelo i na nedavnoj izložbi »Foto-amatera dalmatinskih gradova«.

Brigadiri koji su na Autoputu svršili »Početni foto-amaterski kurs«, dobili su u zadatku da u svojim mjestima pokrenu osnivanje takvih klubova.

IZ »SREDNJE EKONOMSKE ŠKOLE

U prošloj godini na ovoj su školi postojale razredne zajednice, koje su se pokazale vrlo efikasne u rješavanju nekih školskih problema. One su i ove školske godine osnovane, kako u višim, tako i u nižim razredima. (SM)

PRIMJER POŠTENJA

Od stanice Narodne milicije u Šibeniku primili smo pismo slijedećeg sadržaja: Vinko Panjkota, poslovođa papirnice »Naprijed« i Roko Dobra, službenik našli su u navedenoj papirnici 7.500 dinara. Objavica su zajednički taj novac prebrojili, a zatim su ga predali ovoj stanici.

MALI OGLASNIK

PRODAJU SE DVIJE SISALJKE za poljevanje i sumporavanje vinograda. Za informacije upitati u redakciji lista. MIJENJAM KONFORNI DVOSOBNI STAN u novogradnji u Drnišu za jednosobni ili dvosobni u Šibeniku. Obratiti se u redakciji lista. ZBOG SELIDBE PRODAJE SE nova spavaća soba, kombinirani ormar, kuhinja i dječji krevet. Adresa u redakciji lista.

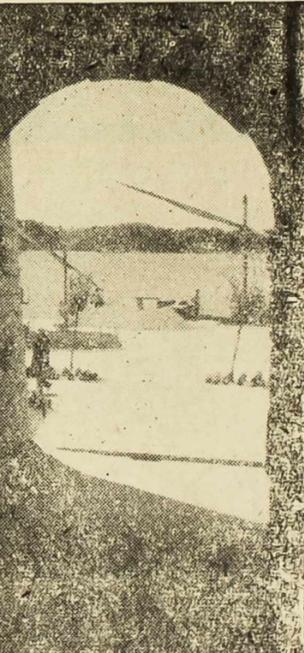
znati, po kakvoj kalkulaciji, po kakovom »stanju na tržištu« i na osnovu kojeg privrednog propisa to može da bude. A što da kažemo o cijenama vinu (300 dinara litar u jednom Šibeniku!), rakiji, konjaku, vermutu i t.d. ili pak o cijeni kompotu kod kojeg se »Krka« dovinula zarade od čitavih 800 posto?

Nego, da se ne upuštamo u nabranje svih tih paradoksa i pretjeranosti, povući ćemo se na konstataciju, da uprava poduzeća »Krka« tvrdi jedno, a građanstvo da tvrdi drugo. Pa već kad je tako, i kad se ne zna tko ima pravo, onda je i zahtjev građanstva za uspostavljanjem i vršenjem temeljite i stručne inspekcije u ugostiteljstvu, potpuno umjestan i opravdan.

Glade špekuliranja sa strancima a specijalno mornarima sa stranih parobroda, te izjava davanih od raznih lica zaposlenih u hotelu »Krka« a povodom tužakana građana na pretjerane cijene, mislim da nije vrijedno osvrtni se ni pružiti dokaza, jer postoje ružne činjenice koje su očevidne svakome tko posjećuje »Krku« i koje govore same po sebi.

Glade špekuliranja sa strancima a specijalno mornarima sa stranih parobroda, te izjava davanih od raznih lica zaposlenih u hotelu »Krka« a povodom tužakana građana na pretjerane cijene, mislim da nije vrijedno osvrtni se ni pružiti dokaza, jer postoje ružne činjenice koje su očevidne svakome tko posjećuje »Krku« i koje govore same po sebi.

B. Držgojević

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik Uređuje redakcijski kolegij

Glavni i odgovorni urednik: Nikola Bego

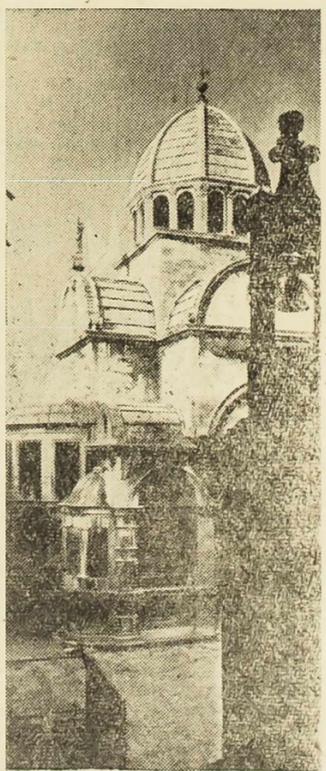
Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62

Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpata za tri mjeseca 130, za pola godine 250, a jednu godinu 520 Din.

Tisak: »ŠTAMPA« - Šibenik

Na kraju turističke sezone

Neke impresije, ponešto analize i poređenja s ranijim godinama
Kućna radinost - osnovna djelatnost

Pred petnaestak dana Šibenčani su protestirali. U komunalnoj ustanovi negodovali su pitanjem: »Zašto je ukinuta linija za Jadriju?!« Sunce još prijatno grije, još se može i pocrnjeti, neki građani i ono nešto gostiju sa zakašnjelim godišnjim odmorom imaju još želje za kupanje, a ovdje je zaključena sezona - administrativno. Doduše, nakon protesta građana to je ispravljeno, linija je uspostavljena, istina, nešto skuplja. Ipak, ovaj nesporazum upravo je simboličan.

BEZ PREDSEZONE I POSEZONE
Nema prave predsezone i posezone. To je stara bolest na našem i na susjednim turističkim područjima. Ugostitelji i turistički radnici krive naše ljude, da ne žele koristiti godišnje odmoro i izvan ona dva vrela mjeseca, a eto, onaj primjer s »Jadrijom«, a takvih ima koliko hoćete govori, da je i druga strana kriva. Predsjednik jednog našeg turističkog društva s pravom je rekao, da se »naša turistička organizacija veoma kasno zagrije i zahukta i prebrzo zaključa, da je bilo dosta izvanrednih napora i »opsadnog« stanja. «

Da ima nešto u tome najbolje nam govori situacija sa radničkim odmaralištima. Nekakva poduzeća iz unutrašnjosti su izgradila ili za kupila zgrade za odmor svojih kolektiva, imaju male kapacitete, a velik broj onih koji žele u njima ljetovati. Pa ipak, od početka svibnja očekivalo se da će biti otvorena, a u stvari počela su raditi negdje potkraj lipnja. Ili, evode, sada na početku posezone ne može na Jadriju, a u Zlarinu, gdje se sud može lako dobiti smještaj nitko vam ne će znati kazati, gdje ćete se hraniti.

AFIRMACIJA KOD DOMAĆEG «MALOG SVIJETA»

Ova dva-tri mjeseca na našem šibenskom području bila su turistički veoma aktivna. Prema podacima koje smo dobili u Turističkom savezu kotara vidi se, da nijedne ranije godine nije bilo toliko turista s tolikim brojem noćenja. Cifre od 21.500 domaćih turista s oko 230.000 noćenja od 1. lipnja do 1. rujna govore, da su naša mala mjesta i primorska sela, neka još do pred par godina nepoznata, stekla turističku reputaciju i sve više privlače naše ljude. Prije rata, u toku 1938. na ovom području ljevalo je 7.000

domaćih turista s prosječno 8 dana boravka. Poslije rata u toku 1950. broj turista se povećao, ali kraće vrijeme su boravili. Bilo je oko 12.500 domaćih turista sa svega 4 dana boravka u prosjeku. 1955. godine broj domaćih turista povećao se na 24. hiljade ali se boravak nije znatno produžio. Prošlog ljeta boravilo je na našem kotaru 20.500 domaćih ljudi s prosječnim boravkom od 9 dana. Ove sezone prosječni boravak turista na našem području produžio se je na 10 dana. To je već vrlo dobar prosjek, koji sam po sebi mnogo govori u prilog turističkog napretka našeg kraja.

Podaci govore, da se iz sezone u sezonu na našem području znatno poboljšavali uslovi ljetovanja. Dvostruko veći priliv domaćih turista sa dvostruko dužim zadržavanjem nego pred 4-5 godina mogao se je kod nas prihvatiti samo zahvaljujući izvanrednom razvijanju kućne radinosti, naročito u Vodicama, Murteru, Tijesnom, pa u Tribunj, Pirovcu i još nekim manjim mjestima. U nekim od njih u zadnje tri godine smještajni kapaciteti u kućnoj radinosti povećani su i za preko 20 puta. Mještani su se opredjelili za turizam.

NIJE DOVOLJNO - SAMO LEŽAJI

Sad bi trebalo ozbiljno razmisliti kako dovesti u sklad povećane smještajne mogućnosti sa svim ostalim turističkim uslugama. U tom pogledu ne možemo biti zadovoljni. Turistička društva, ugostiteljska i trgovačka poduzeća morat će poboljšati i proširiti kapacitete i obim svojih usluga, jer je već i ove sezone bilo teškoća za turiste i za njih. U mnogim mjestima i na mnogim sektorima mjestnog turističkog života bilo je »krkljanca« zbog nesrazmjera. Nesrazmjer se naročito osjetio u pogledu snabdijevanja voćem, povrćem i kruhom u nizu mjesta našeg kotara. Poseban problem u povećanom turističkom prometu predstavljao je željeznički putnički saobraćaj. Već ove sezone učinjen je propust, da se za Šibenik nije osigurala veća garnitura direktnih putničkih vagona, naročito za beogradsku prugu. To je bilo najuže »usko grlo« pri povratku turista svojim kućama i najveća opasnost, da iduće godine ne dođu na naše područje. Za iluču ljetnu sezonu za šibensku prugu trebalo bi izboriti više vagona.

U nekim mjestima uvidjela se opasnost od »krkljanca« i prenapučenosti. Vodičani su čuli dosta primjedaba i dobro su uradili, što se spremaju da prošire terasu i prostor za ples Vrtnog restorana a učinit će još i koješta drugo.

TKO LJETUJE KOD NAS?

Statistike turističkih društava govore, da je na našem području ove godine ljevalo 61 posto radnika, 22 posto službenika, ostalo omladina i djeca, a minimalni procenat drugih profesija. Dakle, kako se ono kaže »običan čovjek i mali svijet«, došao je ovdje, jer je boravak vjerojatno jeftiniji nego u drugim poznatijim turističkim područjima Jadrana. O tom faktoru trebala bi turistička društva i ugostiteljstvo voditi računa. Dobrom organizacijom i poboljšanjem raznih turističkih službi i snabdijevanja trebalo bi održati ovu reputaciju. Osim toga statističke govore, da je najduži prosječni boravak domaćih turista bio na Murteru. Tamo su se zadržavali po 14 dana. Po dužini boravka turista na drugom mjestu je Tijesno sa prosjekom 13 dana boravka jednog turista, pa Vodiče sa prosječnim boravkom od 12 dana. Možda iz ovog podatka možemo izvesti zaključak o cijenama ljetovanja.

U gradu Šibeniku bio je što domaćih, a što stranih turista oko 7 hiljada, ali njihov prosječni boravak iznosi jedva 3 dana, što pokazuje, da je naš grad još uvijek samo tranzitni centar i »odskočna daska« za odlazak u mala turistička mjesta njegove bliže i dalje okolice.

Sve u svemu možemo biti zadovoljni ovom turističkom sezonom. Bila je uspješna u svakom pogledu. Doduše, upoređujući sa susjednim »zadarskim« turističkim područjem, turizam je kod nas još uvijek slab razvijen. Tamo je do 1. rujna boravilo 53.000 gostiju sa 495.000 noćenja s prosječnim boravkom od 9 dana. U makarskom primorju procenat je još bolji. Tamo je 38.000 turista imalo 528.000 noćenja, odnosno boravilo su gotovo 12 dana prosječno. Na kraju treba reći, da je i turistima bilo udobnije i ugodnije nego ranijih godina, jer je sezona bolje pripremljena i dočekana. Turistička društva i zadruge mnogo su učinili, da se poboljšaju uslovi ljetovanja, premda ima i zamjerki. (b)

Ususret Kongresu fizičke kulture

Fizički odgoj - svakodnevna potreba

Kad govorimo o fizičkom odgoju, onda moramo imati u vidu činjenicu, da je fizički odgoj nepohodan svakom našem građaninu, kako bi bio spremniji i fizički sposobniji da savladava sve teškoće na koje svakodnevno nailazi.

U poslijeratnom periodu postignuti su značajni rezultati u obuhvaćanju naših ljudi, a posebno omladine, nastavom fizičkog odgoja putem škola i sportskih organizacija, jer samo sistematsko fizičko odgojanje može pridonijeti njegovim umnim i fizičkim sposobnostima.

I pored mogućnosti koje su davane od strane zajednice, može se primijetiti, da aktivnost u sportu nije bila onakova kako se to postavljalo, što za to ima i objektivnih razloga. Uglavnom teškoće za svestraniju i masovniju djelatnost na fizičkom odgoju naroda, jesu nedovoljna materijalna - finansijska sredstva, nedovoljan broj sportskih objekata i pomanjkanje stručnih kadrova.

U vezi ovih problema u sportu, nametnula se je potreba za održavanjem Kongresa fizičke kulture Jugoslavije koji će se održati 5., 6. i 7. o m. j. u Beogradu. Raspravljat će se o svim tim problemima i na kraju donijeti zadatke u cilju rješavanja problema u fizičkom odgoju. Pored ovog Kongresa će ukazati svim društvenim faktorima da su dužni voditi stalnu brigu o fizičkom odgoju naroda kao i to kako otkloniti dosadašnje negativne pojave u sportu i sportskim organizacijama.

Fizički odgoj treba da postane potreba svakodnevnog života svakog našeg oradačina, a naročito radnih ljudi i omladine, gdje još u priličnoj mjeri postoje negativna shvaćanja o ulozi i zadacima fizičke kulture. Dosad je bila praksa da smo se opredjeljivali samo za jednu sportsku granu bilo aktivnošću ili pasivnošću nedovoljno shvaćajući svestranu fizički odgoj. U razvoju masovne baze u mnogome mogu pomoći roditelji, škole i ostale institucije, no u ovim slučajevima dosadašnja konzervativna shvaćanja sprečavala su širenje i omasovljenje sportskih organizacija. Pored toga ima još jedan problem koji se treba razjasniti, a to je pomanjkanje sportskih objekata koji su vrlo važni u odnosu na masovnost bavljenja sportom. U tom pravcu veliku ulogu trebaju da odigraju urbanisti koji bi prilikom planiranja izgradnje naselja uzimali u obzir i sportske površine na kojima bi se odvijala sistematska sportska djelatnost.

Naše područje i sportske organizacije predstavljat će na kongresu 12 delegata, istaknutih sportskih radnika.

U vezi održavanja Kongresa i problemima u sportu treba da svaki naš građanin žade pomoć svojim prijedlozima kako i na koji način ostvariti bolje uvjete za masovan fizički odgoj.

Ante Bukić

Uspjeh „Soška“

»SOŠKA« - »RADNIČKI« 3:2 (2:1)

U nedjelju je u Skradinu odigrana prijateljska nogometna utakmica između domaćeg SOŠKA i »Radničkog« iz Šibenika, u kojoj je potpuno zasluženo pobijedio domaći tim.

U ovoj utakmici naročito se svidjela poštovna igra domaćeg tima, odlična igra Relje i vrlo efektan gol Skendera.

Sudio je Baica vrlo dobro. J. Slavica

REZULTATI IV. KOLA

Proleter - Šibenik 2:0, Zagreb - Elektroštroj 1:2, Trešnjevka - Borovo 2:0, Borac - Lokomotiva 1:0, Odred - Sloboda 0:1, Susret. Rudar - Split nije odigrana zbog diskvalifikacije Rudara.

PAROVI V. KOLA

Šibenik - Zagreb, Split - Borac, Borovo - Proleter, Trešnjevka - Lokomotiva, Elektroštroj - Odred, Sloboda je »Sloboda«.

TABLICA

Trešnjevka	4	3	1	0	8	3	7
Sloboda	4	3	0	1	9	3	6
Elektroštroj	4	2	0	7	4	6	6
Split	3	2	0	1	8	4	4
Šibenik	4	2	0	2	7	4	4
Borac	4	2	0	2	6	7	4
Proleter	4	1	2	1	6	8	4
Lokomotiva	3	1	0	2	3	3	2
Zagreb	3	1	0	2	5	2	2
Odred	3	0	1	2	3	7	1
Borovo	4	0	0	4	3	1	0

Fuzija „Dinare“ i TVK

Zajednička skupština oba nogometna kluba i njezin konačni zaključak da se fuziraju i dobiju naziv nogometni klub »Dinara«, naišao je na odobravanje simpatizera nogometnog sporta u Kninu.

Nešto je škripalo u oba nogometna kluba, kroz proteklu godinu dana. Malo igrača, još manje kvalitetno dobrih igrača, neredoviti treninzi, indolentnost članova uprave, skromne količine rekvizita i razni drugi problemi, dosta su utjecali da su i rezultati na zelenom polju bili slabi. Nekoliko mršavih pobjeda, a više poraza onemogućili su i tvorničkom klubu i NK Dinari prelazak u viši razred, to jest u zonu. Posebno to važi za NK Dinaru, kojoj je borba u grupnom prvenstvu zaista teško pala, poslila niza uspješnih takmičenja u podsaveznoj ligi Dalmacije u kojoj je osvajala čak i prva mjesto. Podsjetimo se na 1947. godinu.

Svi ovi momenti diktirali su, da se nešto učini, a najsretnije rješenje je bila fuzija oba kluba, pomlađivanje i proširivanje nove uprave, kao i povećanje broja igrača u novom klubu.

Klub će moći orijentirati svoje snage na radničku omladinu, koja je stalnija u mjestu, a ne na dake,

M. Šolaja

POUKA - ZANIMLJIVOSTI - ZABAVA

TELEVIZIJSKI PRIJENOS IZ UTROBE ZEMLJE

Pier Badel i Žorž de Kon, dvojica dokumentarista francuske televizije, ostvarili su izvanredan poduhvat, spustivši se sa svojim

kamerama u duboku podzemnu pećinu Bedejak u Ariježu. Tako su televizijski pretplatnici iz svojih domova mogli da prate kretanje i rad speleološke ekspedicije kojom je rukovodio profesor Norber Ka-

stre, jedan od najvećih svjetskih speleologa, i da iz njegovih usta čuju sva potrebna objašnjenja.

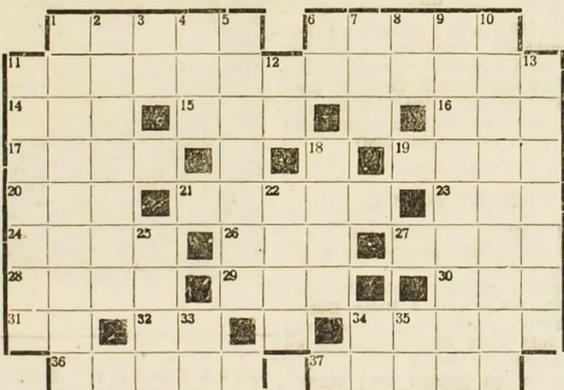
»ATOMGRAD« JE DOBIO SVOJ PRVI REAKTOR

Profesor Jemeljanov, šef sovjetske delegacije na nedavnoj ženevskoj atomskoj konferenciji, saopćio je da je pušten u rad prvi reaktor »Atomgrad«, sovjetskog atomskog naselja koje se podiže negdje u centralnom Sibiru. Ovo naselje, koje još nema imena, sačinjavat će kičmu sovjetskog nuklearnog programa i, sa svojom proizvodnjom od 600.000 kilovata, predstavljat će jedinstven objekt ove vrste u svijetu. Atomgrad će imati ukupno šest reaktora od po 100.000 kilovata, dok danas najjači američki reaktor, u Šippingportu, dostiže 50.000 kilovata.

NA MJESECU

Čovjek još nije sasvim spreman za let na Mjesec a naučnici se već brinu da mu, kad tamo stigne, osiguraju što povoljnije uslove za opstanak. Nedavno je Piter Kastruč, šef jednog američkog astronautičkog instituta, objavio da je civilni i vojnim vlastima podnio projekt sunčane električne centrale koja treba da se podigne na Mjesecu. Ona se sastoji od listova metalne mreže obloženih tankom prevlakom od plastične materije, sličnom onoj u koju se zavijaju neke namirnice. Kad sunčani zraci padnu na ovaj plastični omotač, njegova površina, koja se sastoji od specijalnih kemijskih supstancija ispušta elektrone, koje onda prikuplja metalna mreža. Sa jednog hektara Mjesečeve površine pokrivene ovom mrežom dobijalo bi se 1.200 kilovata električne energije, što je dovoljno za funkcioniranje 10.000 televizora.

Križaljka

VODORAVNO: 1. dio prsta, 6. neodgojen, nedoličan ponašanja, 11. registratura, naša riječ, 14. a-rapsko pleme, 15. mjera za površinu zemlje (množ.), 16. termin, 17. direk, 19. dio dinara, 20. kraljivac, 21. ime književnika Kumičića, 23. kratice za: »herbarizacija«, 24. papinski dohodak, 26. vrsta, soj, 27. neupotrebljavani, 28. alkoholno piće, 29. vrsta papige, 30. ime Ujevića, 31. konj u nar. pjesmi, 32. kratica za konjsku snagu, 34. narodno žensko ime, 36. domovina Odiseja, 37. cirkusko borilište.

OKOMITO: 1. obitavati, zaposjesti, 2. drzak, silovit, 3. upitna čestica, 4. ime baletne umjetnice Roje, 5. mučenje, 6. kemijski simbol za protaktinij, 7. kratica za:

ratni vojni invalidi, 8. centar vrtne, 9. bojažljivac, 10. umijeće, izradba, 11. barjak, 12. kemijski simbol za didim, 13. vrsta duvačkog glazbala, 18. narodno žensko ime, 22. planina, 25. ukrasno dugme na narodnoj nošnji, 33. kratica za: sportski klub, 34. kratica za: svojom rukom, 35. kemijski simbol za telur.

Rješenje križaljke iz prošlog broja: Vodoravno: 1. Eleanor Parker, 12. pad, 13. istok, 14. Ana, 15. opis, 16. kad, 18. mrak, 19. sa, 20. oganj, 22. Nat, a, 23. tovar, 25. potez, a, 28. Vir, 29. mete, 30. i, s, 32. laik, 34. rat, 35. okat, 37. Ait, 38. arat, 40. ati, 41. Slavonki Brod. Inicijali okomito: 8. (Ante) K(ovačić). (J.V.)